

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1921/2015
09.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиоца П.Ц. из Л., Улица, кога заступа пуномоћник М.Ђ. адвокат из В., против тужене М.Ц. из Л., Улица ... бр. ..., коју заступа пуномоћник Р.Т., адвокат из У., ради утврђивања права својине и по противтужби ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене – противтужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2693/14 од 03.04.2015. године, у седници одржаној 09.03.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2693/14 од 03.04.2015. године, па се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву – Судска јединица у Лајковцу П 1649/12 од 05.04.2013. године у ставу другом изреке.

Свака странка сноси своје трошкове.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву – Судска јединица у Лајковцу Ш 15 П бр. 1649/12 од 05.04.2013. године, у ставу првом изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је сукорисник права на кп. бр. ... КО Л.; у ставу другом изреке усвојен је противтужбени захтев па је утврђено да је тужена власник грађевинских објеката на истој парцели, ближе описаних у изреци, по основу стицања у браку и по основу тестаментa; у ставу трећем изреке одбијен је противтужбени захтев ради утврђења да је тужила власник стамбене зграде у селу Ј..

После изјављене жалбе од стране тужиоца и предлога за доношење допунске пресуде, првостепени суд је пресудом под истим бројем од 10.12.2013. године одбио тужбени захтев тужиоца ради утврђења да је сувласник са уделом од $\frac{1}{2}$ на породичној кући и помоћним објектима на кп. бр. ... КО Л..

Побијаном другостепеном пресудом, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и допунска пресуда је потврђена у ставу првом изреке; ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда од 05.04.2013. године исправљена решењем садржаним у допунској пресуди од 10.12.2013. године, па је одбијен као неоснован противтужбени захтев којим је тражено утврђење да је тужена по основу стицања у браку и тестаменталног наслеђивања власник породичне стамбене зграде и помоћних објеката – летње кухиње, шупе за угаљ, дрвене шупе, озиданог чардака и кокошињаца на кп. бр. ... КО Л., што би тужилац био дужан да призна и дозволи упис ових права у јавне књиге.

Против правноснажне другостепене пресуде у одбијајућем делу (став други) тужена – противтужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је изјавио одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужена и тужиочев брат сада покојни Ж.Ц. закључили су брак ... године, који је трајао до смрти супружника године. Странке су до 1969. године (када се оженио тужилац) саградили заједничким радом и средствима стамбене и помоћне објекте ближе описане у скици увиђаја у предмету ИП бр. 34/00. Они су у том предмету извршили деобу заједнички изграђених објеката. То поравнање закључено 30.01.2001. године поништено је у парници П 315/02 зато што је предмет поравнања био и утврђење својине на градском грађевинском земљишту (поравнање није поништено због одлуке о деоби грађевинског земљишта).

Код таквог чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца у погледу права сукоришћења на кп. бр. ... односно кп. бр. ... КО Л., али и усвојио противтужбени захтев по коме је тужена – противтужиља на основу заједничког стицања у браку са покојним Ж. и по основу тестаменталног власник на породичној стамбеној згради и помоћним објектима (летња кухиња, шупа за угаљ, дрвена шупа, озидани чардак и кокошињац) на кп. бр. ... КО Л.. Ранијом пресудом Општинског суда у Лајковцу П 378/06 од 16.05.2008. године утврђено је да је тужилац власник породичне стамбене зграде од приземља и спрата на кп. бр. ... КО Л..

Првостепени суд је усвојио захтев из противтужбе сматрајући да је тужена - противтужиља власник стамбене зграде и помоћних објеката, ближе описаних у скици о извршеној деоби по основу стицања у породичној заједници и по основу тестаменталног права.

Другостепени суд прихвата образложење првостепеног суда у погледу одлучних чињеница (стицање у породичној и брачној заједници, фактичку деобу, а затим и поравнање о деоби које је поништено због непостојања урбанистичких услова за деобу права коришћења, несметану државину у вишегодишњем трајању између браће), али захтев из противтужбе одбија зато што су по захтеву за судску деобу заједничке имовине пасивно легитимисани законски наследници преминулог супружника који би били нужни јединствени супарничари из члана 210. ЗПП, јер се спор може решити само на једнак начин у односу на све њих. Како није поднет доказ да је поступак за расправљање заоставштине иза покојног Ж. покренут и окончан, то се без спроведеног поступка за расправљање заоставштине није могао утврдити у заједничкој имовини удео тужене, док се пре или истовремено не расправе наследни односи. Тужена је морала да противтужбом обухвати сва лица која имају право на наслеђе по основу закона. Даље, другостепени суд сматра да пасивна легитимација по захтеву није потпуна о чему је првостепени суд по одредби члана 211. став 3. ЗПП био дужан да води рачуна по службеној дужности. Непотпуна легитимација тужених супарничара по члану 211. став 2. ЗПП је разлог за одбијање тужбеног захева.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Наиме, тачно је да сви законски наследници у својинском спору треба да буду обухваћени тужбом јер су јединствени супарничари. Али у овом случају постоји завештање (тестамент) по коме је само тужена оглашена за наследника. Остали наследници (законски) нису оспорили постојање и пуноважност тестамена, па је тужба уредна када је тужена само завештајна наследница. С обзиром да завештајно наслеђивање искључује законско (уз услов пуноважности завештања односно одсуства апсолутне ништавости и непостојања недостојности за наслеђивање), то није било нужно, као што то тврди апелациони суд, да тужбом морају бити обухваћени сви законски наследници.

Тачан је навод апелационог суда да у првостепеном поступку у вишегодишењем трајању није изведен доказ читањем оставинских списа, али тврдња тужене истакнута у противтужби о постојању тестамена по коме је она одређена за јединог наследника, никада у току поступка од стране тужиоца није оспорена. Напротив, у самој тужби тужилац истиче постојање тестамена и чињеницу да је тужена тестаментарни наследник не оспоравајући (не доводећи у сумњу) његову пуноважност. Имајући у виду да се спорни однос расправља применом новог ЗПП (после укидања првостепене пресуде у режиму новог процесног закона), има се узети да чињеница о постојању тестамена, пуноважности и одредивости наследника није оспорена (члан 230. став 1. ЗПП).

Из изложеног, правилно је првостепени суд утврдио да је између браће извршена деоба права својине у погледу грађевинских објеката, деоба у погледу права сукоришћења земљишта које се налази под зградама и које служи за њихову редовну употребу и да је ранијом правноснажном пресудом утврђено право својине тужиоца на грађевинским објектима. Пошто других стицалаца није било, власник

преостале имовине у погледу грађевинских објеката је тужена противтужиља по основу заједничког стицања (сачињавала је породично домаћинство и била је у браку са другим стицаоцем - члана 195. Породичног закона), али и по основу наслеђа - тестаментa који у законским роковима (једна односно десет година) није оспорен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одучено је као у изреци у ставу првом.

Тужена у ревизији није тражила накнаду трошкова парничног поступка, па је одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци у ставу другом.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**